

пов'язано з розвитком комп'ютерної техніки та комп'ютерних мереж. Приділяється увага інформатизації суспільства, що включає три взаємопов'язані складові: комп'ютеризацію, медіатизацію та інтелектуалізацію, що передбачає розвиток і вдосконалення здатності людини до сприйняття та вироблення інформації.

Таким чином перед майбутніми фахівцями, випускниками ВТНЗ, в умовах гострої нестачі часу та високої напруги праці з'являється потреба в особистісної самореалізації, здатності реагувати, керувати, оцінювати ризики, бути людьми з розвиненими лідерськими якостями, спроможними брати відповідальність на себе. Набуває особливого значення оволодіння знаннями, уміннями та навичками, які і допоможуть стати лідером.

Висвітленням різних аспектів зазначених вище питань серед інших науковців та практиків у тому числі займаються й на кафедрі педагогіки та психології управління соціальними системами та кафедрі філософії НТУ «ХПІ».

Подальші дослідження з проблеми розвитку лідерства та формування фахівців-лідерів у вищому технічному навчальному закладі можуть бути розвинені у теоретичній розробці моделі професіонала-інженера-лідера та психолого-педагогічних умов, які дозволять створити мотиваційні основи для формування лідерських якостей у студентів під час підготовки у ВТНЗ та необхідних для цього педагогічних засобів і методів.

Прохор Ю. Г.
НТУ «ХПІ»

ПСИХОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ МОТИВАЦІЇ ДОСЯГНЕННЯ І ОСОБИСТІСНИХ ЯКОСТЕЙ СТУДЕНТІВ

Проблема мотивації поведінки та діяльності людини розглядається як одна з провідних галузей сучасної психології. Значна кількість теорій, експериментів, спостережень, психометричних досліджень аж ніяк не вичерпали проблему, швидше показали її глибину. Саме в психології моти-

вації розташовуються багато відповідей на питання про те, які фактори та індивідуальні якості роблять особистість успішною.

Значною мірою продуктивна активність особистості пов'язана з мотивацією досягнення, яка проявляється у прагненні досягати успіхів в будь-якому вигляді діяльності, підвищувати рівень своїх можливостей, перевершувати існуючі норми.

Не дивно, що ця проблема з давніх пір займає розуми вчених, їй присвячено безліч публікацій і серед них - монографії російських авторів: В.Г. Асєєва, І.А. Іваннікова, О.П. Ільїна, Д.А. Кікнадзе, Л.П. Кичатинова, В.І. Ковальова, О.М. Леонтєв, В.С. Магуна, В.С. Мерліна, Ц.Р. Москвичова, О.А. Файзуллаєва, Ш.Н. Чхартішвілі, П.М. Якобсона; а також зарубіжних авторів: Х.Хекхаузена, Д.Р. Аткинсона, Д.Халла, У.Клейн-бека, К.В. Мадсена, А.Г. Маслоу.

Незважаючи на достатню кількість робіт, присвячених мотивації досягнення успіху структура мотивації і фактори, що впливають на успішність студентів у ВУЗах залишається маловивченою. У докладі визначимо на практиці особистісні якості і фактори що впливають на мотивацію досягнення успіху студентів.

Дослідження проводилося на базі НТУ «ХПІ» в якому взяло участь 60 осіб, з яких 30, що навчаються за спеціальністю психологія та 30 студентів інженерної професії. Отримали такі результати:

Таблиця 1 Результати дослідження особистості на мотивацію досягнення до успіху Т.Елерса (у %)

Група випробованих	Рівень мотивації до успіху			
	низкий	середній	помірно високий	занадто високий
Психологи	3,3	33,4	53,3	10
Інженери	3,3	36,7	46,7	13,3

Ми бачимо, що більшість досліджуваних мають помірно високий рівень мотивації до досягнення успіху, на другому місці у піддослідних

виявлено середній рівень мотивації до досягнення успіху, на третьому місці – занадто високий, і на останньому місці низький рівень мотивації досягнення.

Для виявлення особистісних якостей студентів ми використовували 16–факторний опитувальник Р. Кеттелла. Оскільки у студентів психологів і інженерів значущої різниці в результатах немає ми їх об'єднали в одну вибірку. Також у вибірку увійшли ті люди у яких висока і дуже висока мотивація досягнення успіху. Ми отримали наступні результати: всі студенти, які приймали участь у тестуванні володіють позитивними якостями, що говорить нам про взаємозв'язок мотивації досягнення успіху з такими якостями, як: висока нормативність, сильний характер, сумлінну, наполегливу, врівноважений, відповідальний, наполегливий, стійкий, рішучий, емоційно дисциплінований, зібраний, совісний, наполегливість у досягненні мети, ділова спрямованість, сміливість, схильний до ризику, товариський, активний, самовпевненість.

У цьому дослідженні розглянута лише частина складної проблеми мотивації досягнення, подальша розробка якої може включати такі перспективні напрямки, як вплив мотивації досягнення на професійне самовизначення, особистісний та професійний ріст, розкриття і реалізацію творчого потенціалу особистості.

Ріпко І. В.
НТУ «ХП»

ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ ЛІДЕРСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ У СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

В умовах модернізації вітчизняної освіти, особливо у сфері підготовки професійних керівників і конкурентоспроможних фахівців, гостро постає проблема пошуку і фахової підготовки найбільш здібної, талановитої молоді; проблема формування нової гуманітарно-технічної еліти; лідерів сучасності. Тому підготовка визначених лідерів є одним з головних завдань вищої школи. У зв'язку з цим, виникає об'єктивна потреба